

*Способи дієслів
(дійсний, умовний,
наказовий)*

Сьогодні на уроці ти...

- поглибиш знання про дієслово;
- дізнаєшся про способи дієслів;
- навчишся розріняти способи дієслів;
- навчишся утворювати різні способи дієслів, правильно вживати їх у мовленні.

Пригадай

Дієслово – це...

самостійна частина мови, що означає дію або стан предмета і відповідає на питання що робити? що зробити?

**Морфологічні
ознаки...**

Час, число, особа, рід, вид, спосіб

**Форми
дієслів...**

-неозначена форма(інфінітив);
-особова форма;
-безособова форма на –но, -то;
-дієприкметник;
-дієприслівник.

Вид дієслів...

Доконаний та недоконаний

Часи дієслів...

Минулий, теперішній та майбутній

Пригадай

Дієслова

минулого часу

- вказують на дію, що відбулася до моменту повідомлення про неї

теперішнього часу

- вказують на дію, яка відбувається постійно або в момент повідомлення про неї

майбутнього часу

- Вказують на дію, яка відбувається вже після моменту мовлення про неї

Відповідають на питання

що робив? що робила?
що робило? що зробили?

що роблю? що робиш?
що робимо? що робите?

що зроблю? що буде
робити? що зроблять?
що будуть робити?

Змінюються за

родами й числами:
читав, читала, читали

особами й числами:
читаю, читаєш,
читаємо, читають

особами й числами:
читатимеш,
читатимуть

Мають вид

доконаний і недоконаний:
читали, прочитали

тільки недоконаний:
читаю, читаєш, читаємо,
читають

доконаний і недоконаний:
прочитати, будуть
читати

Способи дієслів

	Дійсний	Умовний	Наказовий
Виражає	Дійсну, реальну дію	Бажану, можливу за певних умов дію	Спонування до дії (наказ, пораду, прохання, побажання)
Питання	що робить? що зробить? що зробив?	що робив би? що зробив би?	що роби? що зроби?
Змінюється	За часами, числами та особами або родами (мин.ч.)	За числами, в одн.- за родами	За числами та особами. В одн.-2-га особа, у мн.-1-ша та 2-га особи
Творення		Дієслово минулого часу +частки б, би	Можуть творитися за допомогою часток хай, нехай
Приклади	Працює, сміється, забуде, зробив	Повідомив би, прийшла б	Говори, говорімо, хай говорить, нехай говорить

**Запиши дієслова у три колонки: 1) дійсного способу;
2) умовного способу; 3) наказового способу.**

Усміхнись, скочується, внесіть, понесли,
організовується, дочитаймо, даруватимуть,
остудила б, спілкуймося, кажи, освітдюється,
вносить, відчинив би, вмикайте, днювали б,
дарували, тьмянів би, дивіться.

Якщо ти правильно виконав завдання,
то з других букв записаних дієслів складеться
початок прислів'я: «..., а зима намо́лотом».

**Спиши речення, замінюючи подану в дужках
неозначену форму дієслова особовими дієсловами у
формі умовного способу.**

Поясни написання частки би(б) з дієсловами.

- 1.(Бути) більше часу, Сергійко (прочитати) книжку.
- 2.Якби не дощ, Марина (піти) до лісу.
- 3.Рибалка (попливти), якби не вітер.
- 4.Гарно як довкола! (Бути) так завжди.
- 5.Марина (працювати) до вечора, та почав здійматися вітер.
- 6.Коли тепло (прийти), гарні в садку (зацвісти) матіоли.

Зверни увагу!

В українській мові, на відміну від російської, форми наказового способу **не** утворюємо за допомогою частки **давайте**

Російською	Українською
Давайте петъ	Співаймо
Давайте говорить	Говорімо
Пусть поют	Хай (нехай) співають

Запам`ятай !

Знак м`якшення у дієсловах
наказового способу в кінці слова та
складу вживаємо тільки після букв на
позначення м`яких приголосних

[д'], [т'] , [з'], [с'], [ц'], [л'], [н']

Наприклад: полізь, виходьте, погляньмо.

АЛЕ: ріж, постав, повірте.

**Спиши слова, розкриваючи дужки.
Підкресли і поясни орфограму
Буква ь у дієсловах наказового способу»**

- Вибач(ь), порад(ь)те, їш(ь)те, поклич(ь),
заход(ь)те, подивис(ь), відріж(ь),
насип(ь)те, виход(ь)те, подивіт(ь)ся,
почист(ь)мо, залиш(ь), зваж(ь)те,
замаж(ь), повір(ь), помнож(ь).

Домашня робота

- 1. Самостійно утворити по 10 дієслів кожного способу: дійсного, умовного, наказового. Наприклад:
- - дійсний – міркую...
- - умовний – міркував би...
- - наказовий
- – міркуй або хай поміркує...
- Сфотографувати письмову роботу та надіслати мені на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN або на електронну адресу altinbaeva_1_m@school55.pp.ua

**Дякую всім за
роботу!
До зустрічі!**

